

จุดประกายมีสติให้หมั่นกลุ่มป่าแห่งกระเจ้าน

สร้างการมีส่วนร่วมอนุรักษ์'มรดกโลก'

จุดประกายมิติใหม่กลุ่มป่าแก่ง สร้างการมีส่วนร่วมอนุรักษ์'ม

ช่วงต้นเดือนที่ผ่านมา กลุ่มตัวแทนชนเผ่ากะเหรี่ยง (ชาวปกาเกอญอ) เครือข่ายกะเหรี่ยงเพื่อวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมเขตงานตะนาวศรี ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ อ.แก่งกระจาน อ.หนองหญ้าปล้อง จ.เพชรบุรี ไปจนถึง อ.ปากท่อ อ.จอมบึง อ.สวนผึ้ง จ.ราชบุรี ได้มาร่วมพูดคุยกันที่ จ.เพชรบุรี เพื่อแลกเปลี่ยนถึงปัญหาในแต่ละพื้นที่ของตนเอง รวมไปถึงการระดมสมองเกี่ยวกับเสนอชื่อ กลุ่มป่าแก่งกระจานเพื่อให้เป็นมรดกโลกแล้วจะส่งผลกระทบต่อบรรดาชนเผ่ากะเหรี่ยงที่ยังใช้ชีวิตแบบดั้งเดิมอย่างไรบ้าง

นายวุฒิ บุญเลิศ ประธานเครือข่ายกะเหรี่ยงเพื่อวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมเขตงานตะนาวศรี ราชบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ได้เผยว่า ที่ผ่านมารัฐบาล โดยมีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้เสนอชื่อกลุ่มป่าแก่งกระจาน เพื่อให้เป็นมรดกโลก โดยมีการรวมอุทยานแห่งชาติกุยบุรี, อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน, อุทยานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติไทยประจัน และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าลุ่มน้ำภาชี ซึ่งมีอาณาบริเวณในพื้นที่ จ.ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี และ จ.ราชบุรี เข้าเป็นกลุ่มป่ามรดกโลกแก่งกระจาน

แต่ชาวบ้านในพื้นที่ที่อาศัยและทำกินในพื้นที่ดังกล่าวมีความกังวลใจ และยังไม่มีความเข้าใจ หากขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกแล้วชาวบ้านในพื้นที่จะดำรงชีวิตอย่างไรต่อไป

จึงต้องปรึกษาหารือถึงข้อกังวลใจและหาแนวทางการแก้ไขปัญหาขึ้น ชุมชนแต่ละชุมชนจึงได้สรุปถึงผลกระทบที่มีต่อชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม ตั้งแต่ที่มีการประกาศเป็นพื้นที่อุทยานแห่งชาติ มีการยึดที่ของชาวบ้านและชุมชน ไม่ให้ชาวบ้านทำกิน

ชาวบ้านทำกินตามวิถีวัฒนธรรม เช่น ไม่ให้ทำไร่หมุนเวียน ไม่ให้เลี้ยงวัว ไม่ให้หาของป่า จึงส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตดั้งเดิมอย่างมาก

อยู่อาศัย บางแห่งเจ้าหน้าที่อุทยานฯ เข้ามาดำเนินการจับกุม แจ้งความ ประกาศยึดที่ชาวบ้านจับได้ ทำลายทรัพย์สิน และพืชของเกษตรกร ใช้อาวุธสงคราม บังคับให้ชาวบ้านอพยพ หรือไม่ให้ทำกิน บังคับโยกย้ายให้ไปหาที่อยู่ใหม่ เคยให้สัญญาว่าจะดำเนินการจัดสรรที่ดินทำกินให้ใหม่ แต่ไม่

นายวุฒิ กล่าวต่อว่า จากการพูดคุยกันชาวบ้านได้ประเด็นปัญหาของการที่จะประกาศกลุ่มป่าแก่งกระจานเป็นมรดกโลกยืนยันว่าชาวบ้านอยู่มาพร้อม ๆ กันแต่ดั้งเดิม ก่อนเจ้าหน้าที่ป่าไม้จะเข้ามาบริเวณนี้ ชาวบ้านไม่คัดค้านการขอขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกกลุ่มป่าแก่งกระจานแต่อย่างใด เพียงแต่ชาวบ้านในพื้นที่ต่าง ๆ จะขอร่วมเป็นส่วนหนึ่งของมรดกโลก ขอมีส่วนร่วมในการเสนอและจัดการมรดกโลกทางธรรมชาติ จึงมีข้อเสนอแนะที่อยากจะฝากให้ทางรัฐบาลนำไปหาที่อยู่ใหม่ เคยให้สัญญาว่าจะดำเนินการจัดสรรที่ดินทำกินให้ใหม่ แต่ไม่

กลุ่มป่าแก่งกระจาน อนุรักษ์ 'มรดกโลก'

เตรียมกำหนดกฎเกณฑ์ชุมชน มีสิทธิอยู่อาศัย สิทธิทำกิน สิทธิตามวิถีวัฒนธรรม ภูมิปัญญา ดำเนินตามวิถีชีวิตในพื้นที่ทำกินดั้งเดิม โดยกำหนดเขตพื้นที่ และมีหนังสือรับรองที่ชัดเจน ตลอดจนให้วิถีชีวิตกะเหรี่ยงเป็นมรดกโลกทางวัฒนธรรม, พร้อมติดตามคดีการสูญหายตัวไปอย่างปริศนาของบิลลี่ นายพลละจี รักจงเจริญ และเร่งดำเนินการฟื้นฟูวิถีชีวิตกะเหรี่ยงตามมติคณะรัฐมนตรี 3 สิงหาคม 2553 ฯลฯ

ด้าน ดร.จำเนียร วรรณชัยพันธ์ ผู้แทนประจำประเทศไทย องค์การระหว่างประเทศเพื่อการอนุรักษ์ธรรมชาติ (IUCN) ซึ่งเป็นที่ปรึกษาอย่างเป็นทางการของคณะกรรมการมรดกโลก ได้เข้าร่วมรับฟังปัญหาของชาวบ้านในแต่ละพื้นที่ด้วย ได้กล่าวว่าที่ผ่านมารัฐบาลไทย เห็นว่ากลุ่มป่าแก่งกระจาน มีความโดดเด่นทางทรัพยากรธรรมชาติ มีความหลากหลายทางชีวภาพ จึงนำเสนอกลุ่มป่าแก่งกระจานเป็นมรดกโลก แต่การที่รัฐจะให้ความสนใจไม่ใช่เพียงแต่ด้านทรัพยากรเท่านั้น เนื่องจากว่าในพื้นที่ที่จะประกาศเป็นมรดกโลกนั้น มีชุมชนที่อาศัยอยู่ ซึ่งมีความโดดเด่นทางด้านวัฒนธรรมสูง มีวิถีชีวิตอยู่กับธรรมชาติ ใช้ชีวิตแบบพอเพียง ดังนั้นการรวมตัวกันของชุมชนในครั้งนี้อาจมองว่าให้รัฐบาลได้มองเห็นถึงความสำคัญของชุมชนที่มีอยู่ในพื้นที่ที่จะประกาศเป็นมรดกโลกจึงมีความสำคัญเป็นอย่างมาก การได้รับการยกย่องคุณค่าทั้งด้านทรัพยากรธรรมชาติและด้านวัฒนธรรม ทั้ง 2 สิ่งนี้จึงเป็นสิ่งที่สามารถควบคู่กันไปได้ เกื้อหนุนกันได้

ชาวบ้านทำกินตามวิถีวัฒนธรรม เช่น ไม้ให้ทำไร่หมุนเวียน ไม้ให้เลี้ยงวัว ไม้ให้หาของป่า จึงส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตดั้งเดิมอย่างมาก

นายวุฒิ กล่าวต่อว่า จากการพูดคุยกันชาวบ้านได้ประเด็นปัญหาของการที่จะประกาศกลุ่มป่าแก่งกระจานเป็นมรดกโลกยืนยันว่าชาวบ้านอยู่มาพร้อม ๆ กันแต่ดั้งเดิม ก่อนเจ้าหน้าที่ป่าไม้จะเข้ามาบริเวณนี้ ชาวบ้านไม่คัดค้านการขอขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกกลุ่มป่าแก่งกระจานแต่อย่างใด เพียงแต่ชาวบ้านในพื้นที่ต่าง ๆ จะขอร่วมเป็นส่วนหนึ่งของมรดกโลก ขอมีส่วนร่วมในการเสนอและจัดการมรดกโลกทางธรรมชาติ จึงมีข้อเสนอแนะที่อยากจะฝากให้ทางรัฐบาล โดยเฉพาะกรมอุทยานฯ นำไปพิจารณาด้วย อาทิ ควรตระหนักและเคารพศักดิ์ศรีในความเป็นมนุษย์ ความเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ดั้งเดิมที่อยู่อาศัย, ควรส่ง

จากการรับฟังพบว่า เป็นมติใหม่ของการมีส่วนร่วมของการจัดการร่วมกันของผืนป่า หรือเรียกได้ว่า ประชาธิรัฐ คือการมีส่วนร่วมกันของรัฐ และประชาชนจัดการลักษณะนี้ จะเพิ่มมิติ เพิ่มคุณค่าทั้งด้านการรักษาความหลากหลายทางชีวภาพ และการเห็นคุณค่าต่อชุมชน โดยชุมชนจะเดินหน้าไปด้วยกันพร้อมกับรัฐได้ อย่างไรก็ตาม ดร.จำเนียร กล่าวทิ้งท้าย.

รังสี ลิ้มปิยะติกุล